

آشنائی با چهره های ممتاز در حقوق ایران

مرحوم دکتر سید حسن امامی

دکتر سید حسن امامی در سال ۱۲۸۱ هجری شمسی در تهران به دنیا آمد. پدرش امام جمعه و جماعت بود و به همین دلیل، پس از پایان تحصیلات مقدماتی در مدرسه پروکیمیناژ که توسط روسها اداره می شد، برای فراگیری علوم فقهی و دینی، ادبیات عرب، منطق و سایر علوم به حوزه عملیه نجف اشرف رفت و به درجه اجتهاد نائل آمد. پس از مدتی به منظور فراگیری علم حقوق نوین به سوئیس رفت (۱۳۰۷). پس از پنج سال اقامات و تحصیل در رشته حقوق خصوصی در دانشکده حقوق دانشگاه لوزان، در سال ۱۳۱۲ با ارائه رساله خود با عنوان اساس قضائی مهر در فقه شیعه اسلام موفق به اخذ درجه دکتری حقوق شد.

در سال ۱۳۱۳ به ایران بازگشت و در مدرسه عالی حقوق و دانشکده معقول و منقول به تدریس تاریخ حقوق و حقوق اسلام پرداخت. در سال ۱۳۱۷ در تشریفات دادگستری نوین به شغل قضائی منصوب شد. در سال ۱۳۲۳ ریاست کل دادگاههای شهرستان تهران را بر عهده گرفت و در سال ۱۳۱۷ در دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران به تدریس حقوق ثبت اسناد و اصول محاکمات حقوقی در مقاطع مختلف پرداخت. در سال ۱۳۳۶ دروس حقوق مدنی نخستین دوره دکترای حقوق را تدریس کرد و پس از چند سال تدریس درسهای حقوق مدنی و شرح قانون مدنی، به درخواست دانشجویان که به کتابهای مدون حقوق مدنی دسترسی نداشتند، برای تهیه کتابی در این زمینه به لوزان سوئیس سفر کرد. با فراغتی که در این سفر به دست آورد، شش جلد کتاب حقوق مدنی را بر اساس یادداشت ها، جزوه ها، کتابهای فقهی و حقوقی و منابع دیگر به رشته تحریر درآورد. این کتابها تا کنون بارها تجدید چاپ شده و هنوز هم یکی از اصلی ترین مراجع و منابع تدریس، مطالعه و تحقیق در دروس دانشگاهی حقوق مدنی و دوره های کاربردی حقوق (کارآموزی و کالت دادگستری، مشاوره حقوقی و قضاوت) به شمار می آید.

دکتر امامی پس از سالها تدریس و ریاست گروه حقوق خصوصی و اسلامی دانشکده حقوق و علوم سیاسی و انتخاب شدن به عنوان استاد ممتاز دانشگاه تهران در سال ۱۳۴۶، به درخواست خود بازنشسته شد (۱۳۴۷) اما گاهی در دانشکده حقوق دانشگاه ملی سابق (شهید بهشتی کنونی) تدریس می کرد.

دکتر سید حسن امامی، در سال ۱۳۵۸ پس از سالها تلاش و ممارست در عرصه آموزش حقوق بویژه حقوق مدنی ایران، بر اثر بیماری سرطان و در حالی که ماهای اخر عمر قادر به تکلم نبود و در اغما به سر می برد، چشم از جهان فروبست. پیکر این عالم برجسته و چهره ماندگار حقوق ایران، در سوئیس به خاک سپرده شده است. یادشان گرامی باد.*

منبع: عباس مبارکیان (پژوهش و گردآوری)، چهره ها در نظام آموزش عالی حقوق و عدلیه نوین، تهران، پیدایش، تابستان ۱۳۷۷، صص ۱۲۶-۱۲۵.

اشاره:

مجموعه پنج جلدی دوره حقوق مدنی، نام مرحوم دکتر سید حسن امامی را در ذهن هر دانشجو و دانش آموخته حقوق در کشور ماندگار ساخته است. بیان سلیس و روان به همراه بهره گیری از مثالهایی محسوس و پیوند دادن مباحث حقوق موضوعه با فقه اسلامی و سوابق فقهی مفاد قانون مدنی، نه تنها موجب جامعیت مفادی این مجموعه شده بلکه تفهیم محتوای کتاب و مقصود نویسندگان آسان نموده و به همین دلیل، رجوع به آنرا به عنوان منبعی مناسب برای تحقیق، پژوهش و درک بنیادهای حقوق مدنی ایران، عمومیت بخشیده است. در این شماره از نشریه، کلیاتی از سوابق و فعالیت های آن مرحوم در عرصه آموزش حقوق و تصدی مسئولیت های قضائی به اطلاع خوانندگان می رسد